

DET KONGELIGE KOMMUNAL-
OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT

Statsråden

Fylkesmannen i Oslo og Akershus
Postboks 8111 Dep
0032 OSLO

Deres ref.
14/8698

Vår ref.
16/584-24

Dato

**Bærum kommune - Innsigelse til detaljregulering for Fornebu –
del av område 15 - Storøykilen sjøflyhavn**

Kommunal- og moderniseringsdepartementet viser til Fylkesmannen i Oslo og Akershus sin oversendelse 27. januar 2016. Det foreligger innsigelse fra Fylkesmannen i Oslo og Akershus mot at detaljreguleringen tilrettelegger for fortsatt drift av sjøflyhavnen. Innsigelsen er begrunnet i at reguleringsspørsmålet ble avgjort av Miljøverndepartementet i brev datert 18. desember 2012. Fylkesmannen kan ikke se at planforslaget er i tråd med departementets vedtak, eller at det er vesentlig endrede forhold som skulle tilsi en annen konklusjon enn departementets avgjørelse i 2012. Saken er i samsvar med plan- og bygningsloven § 12-13 oversendt departementet for avgjørelse.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet godkjenner videre drift av Storøykilen sjøflyhavn. Dette kan løses gjennom en endring av gjeldende reguleringsplan for Fornebu område 14 og 15, Lilleøya, godkjent i Miljøverndepartementet 18. desember 2012, med mindre endringer vedtatt av Planutvalget i Bærum kommune 28. januar 2016. Departementet godkjenner ikke *Detaljregulering for Fornebu – del av område 15 - Storøykilen sjøflyhavn*.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har kommet til at en forlengelse av driften av Storøykilen sjøflyhavn kan kombineres med de vernehensyn og friluftslivsinteresser som er knyttet til Lilleøya, Storøya, Storøykilen og øyene utenfor. Sjøflyaktiviteten i Storøykilen kan tillates innenfor rammene i gjeldende reguleringsplan.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet legger til grunn at Bærum kommune kan gjøre de nødvendige endringer i gjeldende reguleringsplan for Fornebu område 14 og 15, Lilleøya (Planid: 2006001), for å legge til rette for fortsatt drift av sjøflyhavnen og utvidelse av turvei F3.

Bakgrunn for saken

Planområdet ligger ytterst på Lilleøya og i Storøykilen, mellom de tre naturreservatene Lilleøya, Storøykilen og Bjerkeholmen/Torvøya. Sjøflyhavnen driftes av Kilen sjøflyklubb og har ikke kommersiell virksomhet. Den er lokalisert med klubbhus, hangar og drivstoffanlegg i strandsonen sørøst for Lilleøya naturreservat, og med bryggeanlegg og landingsbane i sjøområdet mellom naturreservatene i Storøykilen.

Lilleøya er dels et naturreservat, dels et statlig sikret friluftslivsområde med stor variasjon i vegetasjonstyper og med mange sjeldne arter. Storøykilen er et viktig våtmarksområde med vegetasjon, fugleliv og annet dyreliv. Miljøverndepartementet vedtok 18. desember 2012 reguleringsplan for Fornebu område 14 og 15, Lilleøya, Bærum kommune. Vedtaket innebar at driften av Storøykilen sjøflyhavn skulle opphøre innen 1. januar 2015.

Kilen sjøflyklubb har en historikk tilbake til 1920-tallet, men opprinnelig skjedde flyvningene fra Holtekilen. I 1934 ga politiet i Bærum tillatelse til sjøflyvirksomhet i Storøykilen og i slutten av 1940-årene ble hangaren oppført. Sjøflyene har dermed hatt tilhold på Lilleøya og i Storøykilen i svært lang tid.

"Kommunedelplan 2 for Fornebu" stadfestet av Miljøverndepartementet i september 2000, omfatter hele Fornebuområdet. Planen hadde en drøfting av problemstillingene knyttet til fortsatt sjøflyvirksomhet på Fornebu. I den vedtatte kommunedelplanen inngikk ikke sjøflyhavnene i Storøykilen og Rolfsbukta på plankartet, og Bærum kommune la til grunn at sjøflyhavnenes videre eksistens skulle avklares i reguleringsplan.

I 2005 ble det varslet privat planforslag for småbåthavn (Oksenøya Marina og Fornebu Marina) i Holtekilen. Bærum kommune fant det hensiktsmessig å utarbeide et reguleringsforslag hvor arealbruken for hele Lilleøya-området ble vurdert under ett. Viktige hensyn i området var arealbehov for gravlund, avgrensing mot naturreservatet, verneinteresser, ny atkomst til området, trase for kyststi, småbåthavn og sjøflyhavn.

Fylkesmannens miljøvernavdeling fremmet i 2008 følgende innsigelse til denne planen;

"Miljøvernavdelinga fremmer innsigelse til reguleringsforslaget som innebærer videre drift av sjøflyhavna fordi dette forslaget strider med nasjonale vernehensyn og allmenne friluftslivsinteresser knyttet til bruken av Storøya med omkringliggende rekreasjonsområder."

Miljøverndepartementet stadfestet reguleringsplanen for Fornebu område 14 og 15 (Lilleøya) 18. desember 2012, med flere endringer i bestemmelsene og plankartet. Departementet la vekt på behovet for en samordnet og ensartet forvaltning av det rike naturmangfoldet i området, i takt med økt bruk. En opprettholdelse av sjøflyhavnens bryggeanlegg i Storøykilen ble ansett å være i konflikt med en slik løsning. Departementet fastsatte derfor at driften av Lilløykilen sjøflyhavn skulle opphøre 1. januar 2015.

Bærum kommune varslet ved brev av 28. april 2014 oppstart av detaljregulering for Storøykilen sjøflyhavn. Hensikten med planen er å legge til rette for sjøflyhavn, sikre vern av verdifulle naturområder og opprettholde allmenn tilgjengelighet i området.

Kommunen mener at sjøflyhavnen kan eksistere side om side med de viktige naturverdiene i Storøykilen og på Lilleøya. Det legges vekt på at sjøflyhavnen er viktig for sikkerheten i

forhold til tanking, vedlikehold av flyene, redning ved ulykker, kontroll og erfaringsoverføring. Kilen sjøflyklubb har utviklet et miljø for opplæring, drift og vedlikehold av sjøfly for hele østlandsområdet. Kilen sjøflyklubb har søkt å finne nye lokaliseringmuligheter, men har ikke funnet noen som er tilfredsstillende.

Kommunen viser til at sjøflyaktiviteten i deler av Oslofjorden vil bli vesentlig berørt av reglement som begrenser aktiviteten både i Asker og Bærum kommuner. I Bærum kommune vil sjøflyaktiviteten bli knyttet opp til de to eksisterende sjøflyhavnene i kommunen (Storøykilen sjøflyhavn og Rolfsbukta). Dersom sjøflyhavnene reguleres bort vil aktiviteten spres ut over resterende deler av indre Oslofjord, som ikke har vedtatt begrensninger i forhold til sjøflyaktivitet i sine farvann. Det legges vekt på at en nedleggelse av Storøykilen sjøflyhavn kan føre til at et av de største og aktive sjøflymiljøene i Norge forsvinner, og at Kilen sjøflyklubb har en sterk posisjon innenfor opplæring og sikkerhet i forbindelse med sjøflyaktivitet.

Fylkesmannen i Oslo og Akershus ved miljøvernavdelingen fremmet innsigelse i brev av 16. januar 2015. Innsigelsen er begrunnet med at "*... reguleringsspørsmålet ble avgjort av Miljøverndepartementet i brev datert 18.12.2012. I vedtaket skriver departementet at sjøflyaktiviteten må flyttes ut av Storøykilen. Departementets avgjørelse var endelig og kunne ikke påklages. Vi kan ikke se at dette forslaget er i tråd med departementets vedtak, eller at det er vesentlig endrede forhold som skulle tilsi en annen konklusjon. Fylkesmannen oppfatter derfor denne saken som en omkamp. Det er for planforslaget ikke utarbeidet nye utredninger oppdatert til dagens situasjon, med unntak for en studie av Ålegras. Det er heller ikke utredet alternative plasseringer utover noen korte betraktninger fra havnesjefen i Bærum om hvorvidt det finnes andre plasseringer i de nærmeste områdene. Fylkesmannen kan derfor ikke se at det foreligger grunnlag for noen annen konklusjon enn den Miljøverndepartementet kom fram til i 2012. Fylkesmannen mener at forslaget ikke er i tråd med departementets avgjørelse og fremmer derfor innsigelse til forslaget.*"

Bærum kommunestyre vedtok forslag til detaljregulering for Fornebu, del av område 15, Storøykilen sjøflyhavn, i møte 17. juni 2015. Det ble satt som vilkår at en avtale mellom Kilen sjøflyklubb og drifter av gravplassen må være inngått før driften av gravplassen starter opp. Avtalen skal regulere forholdet mellom sjøflyaktiviteten og seremonier på gravplassen og overflyging av gravplassen.

Mekling ble gjennomført av fylkesmannen 7. september 2015. Det ble oppnådd enighet omkring innsigelsen knyttet til manglende ROS-analyse. Partene kom for øvrig ikke fram til en omforent løsning knyttet til reguleringsspørsmålet, og innsigelsen fra fylkesmannen ble opprettholdt. Bærum kommune har ved brev av 3. desember 2015 bekreftet at de ønsker å prøve saken i Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

Fylkesmannen i Oslo og Akershus har i oversendelsesbrevet av 27. januar 2016 en grundig gjennomgang av sakens historikk og områdets naturmangfold. I oppsummeringen vises det til at detaljreguleringen for Storøykilen sjøflyhavn har skapt engasjement i lokalsamfunnet og fylkesmannen har registrert ulike synspunkt fra Luftfartstilsynet og ulike foreninger og organisasjoner. Det vises til at Bærum kommune i sitt brev til fylkesmannen har opplyst at reguleringsplanen for Fornebu, del av område 15, Storøykilen sjøflyhavn bygger på tidligere

sak (Fornebu, område 14 og 15, Lilleøya), men at det har skjedd endringer siden forrige sak var oppe til vurdering. Kommunen mener den oppfølgende reguleringsmessige behandlingen har tatt hensyn til de forhold som tidligere er blitt fremført av Fylkesmannens miljøvernavdeling og Miljøverndepartementet i saken. Bærum kommune har stilt klare krav til sjøflyaktiviteten som tar hensyn til skjerming av fuglelivet, annen bruk av vannflaten, naturområdet, gravplassen med videre.

Fylkesmannen viser til at den foreslåtte nye plasseringen av sjøflyhavnen ligger i ytre del av Storøykilen, men likevel slik at hensyn til sikkerhet med hensyn til værforhold, annen bruk av vannflaten med videre er godt ivaretatt. Selve bryggeanlegget er komprimert i forhold til nåværende enkeltvis spredt beliggende brygger. Fylkesmannen mener at det er viktig å ivareta og opprettholde et nasjonalt miljø for sjøflyaktivitet i hovedstadsregionen. I indre Oslofjord kan fylkesmannen vanskelig se at det er aktuelle ledige areal til å etablere en ny sjøflyhavn, uten at dette går ut over eksisterende friluftsområder, badestrender, naturvernområder og naturreservater. Fylkesmannen legger i den forbindelse vekt på uttalelsene fra Samferdselsdepartementet og Luftfartsverket som anbefaler at aktiviteten i sjøflyhavnen opprettholdes. Denne konklusjon støttes også av et betydelig flertall i Bærum kommunestyre, samt av Akershus fylkeskommune som har uttalt seg positivt til planen. Etter en samlet vurdering anbefaler fylkesmannen at departementet ikke tar innsigelsen til følge.

Befaring og møte i saken ble avholdt 14. mars 2016. Tilstede var representanter fra Bærum kommune, Fylkesmannen i Oslo og Akershus, Kilen sjøflyklubb, Oslofjorden friluftsråd, Norges luftsportsforbund, Norsk ornitologisk forening, Fornebulandet Vel, AOPA Norway, Bærum natur & friluftsråd, Naturvernforbundet i Bærum, Klima- og miljødepartementet, Miljødirektoratet, Helse- og omsorgsdepartementet, Samferdselsdepartementet, Luftfartstilsynet og Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) har i sitt høringsbrev av 18. april 2016 vist til det regelverk som skal legges til grunn. Folkehelseloven stiller krav om at kommunene skal fremme folkehelse ved blant annet å ivareta hensynet til helse og trivsel i lokal planlegging og utvikling.

HOD vurderer det som positivt at planforslaget medfører en endring av plassering og omfang av bryggeanlegget, slik at en lengre strandsone frigjøres. HOD påpeker at støyen fra sjøflyene vil være i friluftslivsområder som er beskrevet som viktige både lokalt og regionalt. For folk i byer og større tettsteder der hverdagen er preget av mye støy og stress, er kvalitativt gode friluftsområder særlig viktig. For mange vil en av de viktigste grunnene for å oppsøke friluftsområder nettopp være å oppleve naturens stillhet og fred, og å komme vekk fra støy og forurensning.

HOD konkluderer med at tilgang på friluftsområder med ro og stillhet er forhold som må vektlegges i vurderingen av reguleringsplanen og innsigelsen.

Samferdselsdepartementet (SD) anbefaler i sitt høringsbrev av 27. april 2016 at det tillates fortsatt drift for sjøflyaktiviteten i Storøykilen. SD har som underlag for sine vurderinger hentet inn uttalelse fra Luftfartstilsynet. SD legger til grunn at det er en forutsetning for at

sjøflymiljøet skal kunne opprettholdes, at det er tilgang til landingsplasser og teknisk og operativ kompetanse.

SD legger vekt på at for å bevare og utvikle kompetanse på flysikkerhet er det nødvendig med et flysikkerhetsmiljø, og at Storøykilen som base for sjøfly er viktig for kompetansen knyttet til sjøflyging i Norge. Det vises til at Luftfartstilsynet har framhevet at flysikkerhetskulturen i Kilen sjøflyklubb har hatt en god og positiv utvikling over mange år, og den svært gode sikkerhetsstatistikken ved sjøflyhavnen. SD peker videre på at Kilen sjøflyklubb i stor grad representerer det nasjonale tilbudet når det gjelder opplæring og bruk av sjøfly i Norge. SD legger stor vekt på at Luftfartstilsynet anser det som krevende å finne en alternativ lokalisering for sjøflyhavnen i indre Oslofjord som oppfyller sikkerhetskravene, og som kan få tilslutning fra relevante planmyndigheter. En viktig konklusjon er at utvalget av aktuelle arealer er svært begrenset for sjøflyplasser, da områder for sjøflyoperasjoner krever helt spesielle egenskaper for å ivareta sikkerheten. Dagens plassering av sjøflyhavnen vurderes ut fra operative og sikkerhetsmessige betraktninger å være optimal.

SD gjør avslutningsvis oppmerksom på at departementet arbeider med en nasjonal plan for luftsport, hvor Storøykilen sjøflyhavn vil ha en viktig posisjon. SD tilrår at innsigelsen fra fylkesmannen ikke tas til følge.

Klima- og miljødepartementet (KLD) har i sitt høringsbrev av 18. mai 2016 vurdert funksjon og verdi av ålegrasengen og bløtbunnsområdene i Storøykilen, de tre naturreservatene Storøykilen, Lilleøya og Torvøya - Bjerkholmen, sjøfuglartene i området, de statlig sikrede friluftslivsområdene på Lilleøya, Storøya og de mindre øyene/holmene utenfor. KLD konkluderer med at planområdet inneholder naturmangfold og friluftslivsområder av nasjonal verdi.

KLD bygger sin vurdering på at planområdet inneholder svært viktige nasjonale natur- og friluftslivsverdier. Påvirkningen sjøflyhavnen har på naturverdiene er vurdert til å være relativt liten, mens den er større for friluftslivsverdiene. Samlet sett mener departementet at påvirkningen for friluftsliv er negativ, men ikke i vesentlig grad. KLD støtter fylkesmannen og Miljødirektoratet i vurderingen av at alternativ plassering av sjøflyhavn burde vært bedre utredet og dokumentert. Ettersom påvirkningen på naturmangfoldet er relativt liten, mener KLD manglende utredning av alternativ lokalisering likevel ikke kan tillegges avgjørende vekt i innsigelsessaken.

Basert på den detaljerte gjennomgangen, med spesiell vekt på at påvirkningen på natur- og friluftslivsverdier er begrenset, anbefaler KLD at innsigelsen ikke tas til følge, men at det kreves bestemmelser til reguleringsplanen som begrenser antall fly og ukentlige flyvninger til nåværende nivå.

Kommunal- og moderniseringsdepartementets vurdering

Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) viser til vurderingene gjengitt ovenfor samt innspill fra ulike interessegrupper. Her framkommer det at det er flere viktige hensyn og interesser som må veies opp mot hverandre. Strandsonen er av nasjonal interesse og i områdene langs sjøen skal det tas særlig hensyn til natur- og kulturmiljø, friluftsliv, landskap

og andre allmenne interesser jf. plan- og bygningslovens § 1-8, 1. ledd. De statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen tydeliggjør den nasjonale strandsonepolitikken, og målet er å ivareta allmenne interesser og unngå uheldig bygging langs sjøen.

Fornebu forventes å få stor befolkningsvekst i årene som kommer som følge av økt bolig- og næringsetablering, og mye av friluftslivet skjer i naturområdene rett ved boligområdene. På Fornebu er arealene på Lilleøya og Storøya ervervet som statlig sikrede friluftslivsområder. I tillegg er også øyene utenfor; Torvøya, Bjerkholmen og Selskjær statlig sikrede friluftslivsområder. Storøykilen med både det strandnære sjøarealet, strandsonen og landskapet omkring på Lilleøya og Storøya har betydelige nasjonale friluftslivs- og naturkvaliteter, spesielt dersom man ser på dette landskapsområdet sørøst på Fornebulandet som helhet. Det vises til fylkesmannens uttalelse for nærmere beskrivelse av miljøkvalitetene i området.

Da fortsatt drift av sjøflyhavnen ble vurdert i 2012 omtalte Miljøverndepartementet (MD) at det ikke var avklart om sjøflyhavnen er en regional eller lokal interesse. I avveiningen mellom interessene hadde dette vesentlig betydning for hvordan fortsatt drift av sjøflyhavnen ble vurdert i forhold til de nasjonalt viktige natur- og friluftslivsverdiene. For naturverdiene ble det lagt stor vekt på betydningen av en samordnet og ensartet forvaltning av områdene, uavhengig av om de er verneområder eller ikke.

I forbindelse med høringen har SD i sitt brev av 27. april 2016 uttalt at *"Sjøflyhavna på Fornebu har i årevis fungert som et kompetansesenter for sjøflyaktivitet, både regionalt og ikke minst nasjonalt."* Tilsvarende har Luftfartstilsynet i sin uttalelse av 7. oktober 2014 pekt på at *"I et flysikkerhetsperspektiv er det nødvendig med kompetanse. For å bevare og utvikle kompetanse er det nødvendig med et miljø. Et miljø i seg selv er dessuten viktig da dette medfører økt fokus på sikker sjøflyging og kompetanseutvikling. Opphører Lilløykilen som base for sjøfly er det sannsynlig at deler av det eksisterende miljøet løses opp og at mye av kompetansen knyttet til sjøflyging i Norge kan forsvinne."* Det har også kommet uttalelser fra Norges Luftsportforbund om at *"Kilen sjøflyhavn er navet i norsk sjøflyaktivitet og sjøflyutdanning. En nedleggelse vil ytterligere true sjøflyvirksomheten på nasjonalt plan."*

KMD har merket seg at et stort antall interesseorganisasjoner knyttet til natur- og friluftslivsverdiene i området, samt den lokale velforeningen har uttalt seg negativt til at det skal være fortsatt sjøflyaktivitet i Storøykilen med tilhørende anlegg i strandsonen på Lilleøya. På den annen side har et samlet luftsportsmiljø, Luftfartstilsynet og Samferdselsdepartementet understreket viktigheten av å opprettholde kunnskapen og sikkerhetsmiljøet i Kilen sjøflyklubb, og at Storøykilen sjøflyhavn må tillates som deres base inntil et alternativ er funnet.

Flere av uttalelsene mener den foreslåtte nye plasseringen av sjøflyhavnen med en komprimering av bryggeanlegget vil være en forbedring i forhold til eksisterende løsning om fortsatt drift blir tillatt, men at støyproblematikken vil forbli uendret. Den sterkt økende bruken av områdene som rekreasjonsområder, med opparbeiding med høy kvalitet, har samtidig økt konfliktpotensialet blant annet knyttet til støy og bevaring av naturverdiene.

KMD konstaterer at en ikke har lyktes i å finne en alternativ lokalisering av sjøflyhavnen for å sikre fortsatt drift av Kilen sjøflyklubb, slik det ble forutsatt i MD sitt vedtak 18. desember 2012. Sjøflyhavnen og aktivitetene knyttet til Kilen sjøflyklubb ble ikke tillagt noen nasjonal betydning i 2012. MD konkluderte med at *"Sjøflyhavnen utgjør ingen akutt risiko for naturverdiene slik den blir drevet i dag."* Det ble derfor ikke forutsatt noen umiddelbar nedlegging av sjøflyhavnen, men fordi sjøflyaktiviteten ble betraktet kun som lokalt og til en viss grad regionalt viktig, ble det lagt til grunn at sjøflyaktivitetene måtte vike for de nasjonalt viktige natur- og friluftslivsverdiene i området. I dette lå også en vurdering av at opprettholdelsen av det gode sjøflymiljøet burde være mulig med en lokalisering utenfor Storøykilen, og at sjøflyklubbens behov og den samfunnsmessige nytten kunne ivaretas et annet sted.

Det har i praksis vist seg vanskelig for Kilen sjøflyklubb og Bærum kommune å finne en alternativ lokalisering. De valgte derfor å ta opp igjen Storøykilen, og har sett på alternativ plassering av bryggene, landingsstripen og ulike avbøtende tiltak for å oppnå forbedrede forhold for naturverdiene og friluftslivet. Planforslaget inneholder også en breddeutvidelse av turveitraséen (F3) i forhold til gjeldende regulering.

Ut fra en avveining mellom interessene mener KMD at fortsatt drift av Storøykilen sjøflyhavn kan tillates med de begrensninger som er fastsatt i gjeldende reguleringsplan for sikring av verneverdier og friluftsliv. Det vises her til KLD sin vurdering av 18. mai 2016. KMD legger til grunn at antallet flybevegelser blir regulert gjennom Luftfartstilsynets konsesjon, men at det i samsvar med KLD sin anbefaling tas inn en øvre begrensning i planbestemmelsene lik dagens konsesjon. Dette innebærer at maksimalt antall ikke skal overstige 90 flybevegelser (45 turer) i uken.

KMD viser til at SD arbeider med en nasjonal plan for luftsport, hvor Storøykilen sjøflyhavn vil ha en viktig posisjon. Det forutsettes at denne planen også vurderer den langsiktige arealbruken i området i sammenheng med behov og ulike verne- og bruksinteresser.

KMD mener det ikke er grunnlag for å godkjenne den foreliggende detaljregulering for Fornebu – del av område 15 - Storøykilen sjøflyhavn, da konsekvensene av de viste endringene ikke er tilstrekkelig vurdert. Dette planforslaget viderefører ikke i tilstrekkelig grad de hensyn som er inntatt i gjeldende reguleringsplan vedtatt av MD 18. desember 2012. Blant annet er detaljene rundt plassering av landingsbanen, bryggeanlegget, mv. ikke vurdert i forhold til en samlet forvaltnings-/ skjøtselsplan for området, slik gjeldende reguleringsplan forutsetter.

KMD mener det ikke er behov for en egen detaljregulering for sjøflyhavnen for å tillate fortsatt drift. Departementet mener det er tilstrekkelig å endre bestemmelsene til gjeldende reguleringsplan vedtatt av MD i 2012. De mer detaljerte avklaringene omkring justert plassering av landingsbanen og nytt bryggeanlegg må vurderes nærmere i dialog med Miljødirektoratet og fylkesmannen innenfor rammene av reguleringsplanen.

Den foreslåtte justering av turveitraséen F3 som vist på plankart dokument 2687010 kan ivaretas ved at den tas inn på reguleringsplankart for Fornebu område 14 og 15, Lilleøya

(Planid: 2006001) som en planendring, sammen med de nødvendige endringene av bestemmelsene.

Konkret innebærer dette at det i planbestemmelsene åpnes for å endre forutsetningen i § 1.1 om *sturt avvikling av sjøflyhavnen til fortsatt drift* og å ta ut den fastsatte datoen i § 6.4, siste ledd, § 6.5, 6.ledd og § 6.5, 7.ledd. For å ivareta de hensyn som var innarbeidet i de foreslåtte bestemmelsene til detaljreguleringsplanen åpner departementet for at det tas inn følgende endringer i de gjeldende planbestemmelsene;

- I § 1.3, tiende kulepunkt kan teksten endres fra *...naturvernområde G2 og F3, F4 og F5, uten særskilt tillatelse fra fylkesmannen til ...naturvernområde G2, friområde (turvei) F2-F4 og friområde (park) F5 og F6 uten særskilt tillatelse fra fylkesmannen*
- I § 5 kan første kulepunkt rettes slik at teksten *...og feltene F2, F3, F4 og F6 erstattes med ..., feltene F2, F3, F4 (turvei) og feltene F5-F6 (park)*
- I § 5 kan det tas inn et nytt femte kulepunkt om at: *Innenfor felt F3 skal det etableres turvei i inntil 4 meters bredde*
- I § 5 kan tidligere kulepunkt 5 rettes slik at henvisningen *Innenfor felt F6* utvides til *Innenfor felt F5 og F6*
- I § 5 kan tidligere kulepunkt 6 gis en tilføyelse om at: *Ved konflikt med naturverdier og terrengtilpassing skal disse hensynene veie tyngst*
- I § 5 kan tidligere kulepunkt 7 rettes til: *Turvei F3 skal være kjørbart for nyttrafikk med tillatelse fra grunneier (staten ved Miljødirektoratet). Veien kan brukes av brannbil, redningsbil, sykebil, tankbil og ved frakting av tungt utstyr til sjøflyhavna og Lilløyplassen naturhus*
- I § 6.4 kan det tas inn et nytt siste ledd om at: *Eksisterende bebyggelse i område SN1 tillates vedlikeholdt/rehabiliteret etter avtale med grunneier (staten ved Miljødirektoratet). Eventuelle søknader om tiltak må være i samsvar med vedtatt forvaltnings-/skjøtselsplan etter § 2.2.*
- I § 6.5 kan det opprinnelige 6. leddet deles og gis et nytt mellomledd slik at det blir følgende ordlyd:
I område SN8 tillates fortsatt bruk av anlegg (sjøflybrygge og avgangs-/landingsbane) knyttet til sjøflyhavna.
Bryggeanlegget i SN8 skal fornyes. Det tillates inntil 8 brygger og 2 landganger innenfor området. Bryggene skal ligge i god avstand til neset og naturvern-området på Lilleøya (minimum 15 meter). Bryggene skal utformes slik at sollyset kommer gjennom bryggekonstruksjonen. Endelig utforming og plassering skal godkjennes av grunneier (staten ved Miljødirektoratet) og være i samsvar med vedtatt forvaltnings-/skjøtselsplan etter § 2.2.
Nødvendig taxing av sjøfly i området til og fra bryggeanlegg og avgangs-/landingsbane tillates også innenfor fastsatte rammer så lenge sjøflyhavna er i drift.
- I § 6.5 kan det tidligere 7. leddet rettes til følgende tekst:
For sjøflyvirksomheten generelt gjelder følgende;
 - *Det tillates ikke flybevegelser mens det pågår seremonier på gravlund.*
 - *Sjøflybanen skal markeres tydelig (med bøyer/ lys/ skilt), bøyene skal plasseres med 10 meters mellomrom.*
 - *Kommersiell drift av sjøflyvirksomhet er ikke tillatt.*
 - *Det tillates ikke flybevegelser over gravlundens arealer.*

- *Antall flybevegelser bestemmes av den til hver tid gitte konsesjon, men skal ikke overstige 90 flybevegelser (45 turer) i uken.*
- *I § 8 kan det tas inn en ny bestemmelse om at: Ved evt. rehabilitering av bebyggelse innenfor områder utsatt for flomfare (stormflo/tidevannsflom) skal bebyggelsen søkes bebygd på flomsikker måte/ evt. tåle oversvømmelse*

KMD mener et økende press fra ulike aktiviteter på naturverdiene gjør det viktig å få til en mest mulig samlet forvaltning av naturreservatene og de offentlige eide områdene på Lilleøya, Storøya, i Storøykilen og på øyene utenfor; Torvøya, Bjerkholmen og Selskjær. Kommunen bør derfor i samarbeid med Miljødirektoratet og Fylkesmannen i Oslo og Akershus prioritere et slikt arbeid, innenfor rammene av gjeldende reguleringsplan.

Det er Miljødirektoratet som ivaretar grunneierinteressene på vegne av staten i de statlig sikrede friluftslivsområdene på Lilleøya, Storøya, i Storøykilen og på øyene utenfor, mens Fylkesmannen i Oslo og Akershus er forvaltningsmyndighet for naturreservatene i området. Miljødirektoratet varslet i 2008 oppsigelse av leieavtalen Kilen sjøflyklubb har for Storøykilen sjøflyhavn, men har signalisert at videre behandling av en eventuell oppsigelse av leieavtalen avvantes inntil reguleringssspørsmålet er avgjort. Når KMD godkjenner at det gjøres endringer i bestemmelsene til reguleringsplanen for Fornebu område 14 og 15, Lilleøya åpner det for at sjøflyhavnen kan opprettholde driften innenfor de rammer reguleringsplanen setter.

KMD vil i denne sammenheng bemerke at Kilen sjøflyklubb har vist stor vilje til å tilpasse seg de natur- og friluftslivsverdiene som er i området, ved blant annet å lage skisser for et mer komprimert bryggeanlegg, og legge til rette for at området blir mest mulig allment tilgjengelig. De har også akseptert at det ikke åpnes for aktivitet ut over dagens bruk, men ønsker å ha mulighet til å vedlikeholde eksisterende hangar, klubbhus, mv. Miljødirektoratet står som grunneier fritt til å avgjøre om leieavtalen Kilen sjøflyklubb har hatt skal forlenges og på hvilke vilkår. KMD har derfor ikke vurdert nærmere hvilke endringer som eventuelt må gjøres med bryggeanleggene, vilkår for vedlikehold av hangar, klubbhus og drivstoffanlegg, flyaktivitet, avgrensing av landingsbanen mv. Dette er forhold som bør avklares i leieavtalen, og ved en konsesjonsbehandling etter Luftfartsloven.

Konklusjon

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har kommet til at en forlengelse av driften av Storøykilen sjøflyhavn kan kombineres med de vernehensyn og friluftslivsinteresser som er knyttet til Lilleøya, Storøya, Storøykilen og øyene utenfor. Sjøflyaktiviteten i Storøykilen kan tillates innenfor rammene i gjeldende reguleringsplan.

Vedtak

Kommunal- og moderniseringsdepartementet godkjenner videre drift av Storøykilen sjøflyhavn, og åpner for at kommunen endrer gjeldende reguleringsplan for *Fornebu område 14 og 15, Lilleøya* (Planid: 2006001), godkjent av Miljøverndepartementet 18. desember 2012, med mindre endringer vedtatt av Planutvalget i Bærum kommune 28. januar 2016. Det kan gjøres endringer i plankart og bestemmelser som tillater fortsatt drift av sjøflyhavnen og utvidelse av turvei F3 i tråd med vedtaksbrevet her.

Departementet godkjenner ikke *Detaljregulering for Fornebu – del av område 15 - Storøykilen sjøflyhavn*, jf. plan- og bygningslovens § 12-13 2. ledd.

Bærum kommune og Miljødirektoratet er orientert om departementets vedtak ved kopi av dette brevet.

Med hilsen

Jan Tore Sanner

KOPI:

Akershus fylkeskommune	Postboks 1200 Sentrum	0107	OSLO
Bærum kommune	Rådhuset	1304	SANDVIKA
Helse- og omsorgsdepartementet	Postboks 8011 Dep	0030	OSLO
Folkehelseinstituttet	Postboks 4404 Nydalen	0403	OSLO
Klima- og miljødepartementet	Postboks 8013 Dep	0030	OSLO
Luftfartstilsynet	Postboks 243	8006	BODØ
Miljødirektoratet	Postboks 5672 Sluppen	7485	TRONDHEIM
Samferdselsdepartementet	Postboks 8010 Dep	0030	OSLO
Kilen sjøflyklubb v/Kristin Moe	Svoldergate 9	0271	OSLO